

# 1

's Nachts, aardedonker, kan een zomerse zon er niet plotseling uitbundig op los schijnen, een leeuwin kan geen muisje baren, mijn laten we zeggen drieëndertig jaar en nog een paar maanden geleden gestorven moeder kan zo meteen (Godzijdank) niet op de deurbel drukken omdat ze mij en mijn gezinnetje met een bezoek wil vereren, de waarheid kan men niet schrijven. Zo zijn de regels en daar kan men zich maar beter bij neerleggen, anders loopt het slecht met men af.

Maar als men nu eens, zoals ik, na een reeks merkwaaardige belevenissen vermoedt dat men in de nabije toekomst überhaupt niet meer zal kunnen schrijven, kan het gebeuren dat men zich afvraagt wat men eigenlijk te verliezen heeft. Dus: midden in de nacht word ik wakker omdat de wekker, die ik op drie uur heb gezet, een drenzerig gepiep uitstoot. Na enig vruchteloos gewriemel leg ik het onding het zwijgen op. Met een licht gevoel van triomf stel ik vast dat ik heb weten te verhinderen dat de wekker een poging tot suïcide deed door zich, op de vlucht voor mijn graaiende hand, in het ravijn naast het bureaublad te laten vallen. Als dat was gebeurd, zou het ‘echt iets voor mij zijn geweest’. Maar het is *niet* gebeurd, dus misschien is het toch niet iets voor mij.

Ik probeer op te staan, ik val bijna voorover. Dit is misschien het goede moment om de lezer erop te wijzen dat ik MS heb, dan kan hij zijn verwachtingspatroon daarbij aanpassen. Inmiddels heb ik een eindje door de duisternis gewaad, mijn pyjamabroek of liever -broekje, het is een zogenaamde ‘korte broek’, is langs mijn lange, bleke benen, die enigszins aan de poten van een reiger

doen denken, omlaag geroetsjt en weer omhoog getrokken (het elastiek dat het kledingstuk op zijn plaats moet houden lijkt ook MS of een aanverwante ziekte te hebben) en nu sta ik voor het raam. Ik trek het rolgordijn omhoog en dan duik ik in elkaar terwijl ik, verblind! verblind! mijn gezicht afwend van het zonlicht dat, volkomen geluidloos, briesend en bulderend, de kamer in gutst.

Wie de waarheid schrijft, wekt de indruk dat hij liegt. (Het omgekeerde is een cliché geworden.) Enkele recente, nou ja, tamelijk recente gebeurtenissen uit mijn dagelijks leven lijken me geschikt – ja, ik vind ze onweerstaanbaar geschikt om het bovenstaande nog eens te illustreren. Lang geleden raakte ik bevriend met A, lesbienne, zacht-aardig als een bechamelsausje, een tenger, leeftijdloos voorkomen, jongensachtig op een vage, ingehouden manier, colbertjes en iets te ruime broeken. Altijd is A erop uit, ook weer op een vage, ingehouden manier, het bestaan van mens en dier te veraangename. Koekjes (ik wou dat ik zo was), kleine stukjes chocola, kortom, knapperige

hapjes & knusse kussentjes voor de poes. De strijd om het bestaan is haar te ruw (en daar heeft ze nuchter beschouwd groot gelijk in); ze leeft van een uitkering. Jaren verstrijken, zo geleidelijk dat het iedereen bijna ontgaat wordt haar lichtblonde haar lichtgrijs, en ze raakt niet aan de vrouw. Maar dan, als ze de veertig al is gepasseerd, verschijnt B, op een lieve manier dik, als een bij in een gezellig kleuterverhaal. Zo praat ze ook, alles wat zzzz zzzegt zzzoemt een beetje.

Wij buitenstaanders zijn verrast door de snelheid van de liefde. Het begin schijnt te worden overgeslagen, zij (de liefde) is meteen groot en volwassen en rijp. Iets wat in een andere wereld is gegroeid, lijkt zich met een vriendelijk soort geweld toegang te hebben verschaft tot de onze. Een lichte euforie verspreidt zich door de kennissenkring. Dan blijkt zich, tegelijk met de liefde, ook iets anders toegang te hebben verschaft tot onze wereld. B voelt een knobbeltje in een borst. Is het kanker?

Ja, het is kanker. Of ik het zou kunnen weet ik niet, maar ik weet zeker dat *iemand* in staat is, of ten minste zou moeten zijn, een schitterend ge-

dicht, of een aangrijpende roman, te wijden aan de schoonheid, de gratie waarmee de twee vrouwen de nu volgende beproeving doorstaan.

Na een jaar (waarin ze teder afscheid nemen van de zieke borst) lijkt alles achter de rug. Ze besluiten te trouwen. Op een drukbezocht huwelijksfeest, waar ik me, omdat ik enkele jaren geleden ben gestopt met drinken, van opwinding misselijk eet aan de hapjes, zie ik vanuit de verte, mijn blik slingert zich behendig tussen een grote variatie aan gedeeltelijk ontblote en aangeklede ruggen door, hoe de pasgetrouwen, fragiel en trots, hobbeldebobbelen over de dansvloer.

Een paar weken na de bruiloft gebeurt *het ongeloflijke* – iets waarin u alleen kunt geloven als ik verklaar dat het echt gebeurd is, maar wat u onmiddellijk als té onwaarschijnlijk zou afwijzen als u erop stuitte in een roman. Ook A – jahaja! A ook! A ook! – voelt een knobbeltje in een borst. Het lijkt alsof een demonische kracht er behagen in schept de twee vrouwen, hun liefde en hun strijd om te overleven te reduceren tot iets wat alleen nog belachelijk is. En diezelfde kracht zou ook een verhaal waarin de gebeurtenissen wer-

den beschreven aanvreten. Het verhaal zou ook belachelijk worden.

Toch heb je de neiging om te denken dat de demon beschikt over compositorisch talent. Eerst is er sprake van een cyste, waarschijnlijk een cyste, waarschijnlijk ongevaarlijk, die echter wel moet worden verwijderd. Na de eerste operatie blijkt de cyste toch kwaadaardig, maar op een verraderlijk onschuldige manier. Er is kanker vastgesteld, maar een vriendelijk, je zou haast zeggen een sympathiek soort kanker, bijna *geen* kanker, een niet, nou ja, nauwelijks agressieve vorm. Maar een tweede (borstbesparende) operatie is noodzakelijk. En dan pas, na die tweede operatie, wordt vastgesteld dat die nauwelijks agressieve kanker, die zich liefjes in de borst heeft genesteld als een baby in zijn wieg, veel verder is uitgezaaid dan aanvankelijk werd aangenomen. En de borst die twee operaties heeft doorstaan, moet er alsnog af.

Hier aangekomen gaan we afscheid nemen van A en B. We laten ze achter, allebei met één borst. Hoewel het niet zo is, voel ik me even alsof ik het voorafgaande heb verzonnen. Alsof ik een bloed-

dorstig dier ben, een roofvogel of een haai, en me van de vrouwen verwijder met twee borsten tussen mijn kaken. ‘Maar dat kun je niet doen!’ hoor ik u uitroepen. ‘Dat kun je ons niet aandoen!’

‘Waarom, beste lezer, kan ik u dat niet aandoen?’

‘Omdat we willen weten hoe het verdergaat! Hoe het afloopt! Maak die twee vrouwen desnoods af, als we maar het einde van het verhaal krijgen.’

Maar ik zei toch dat ik de waarheid zou schrijven, beste lezer. Er is geen einde. Of het verhaal van de twee vrouwen die aanval van weerzinwekkende slapstick te boven zal komen, of het op God-weet-welke-manier weer zal veranderen in een zinvol verhaal (in een roman is zo’n metamorfose onmogelijk, maar in de werkelijkheid ligt dat anders), of dat de twee vrouwen binnen afzienbare tijd in twee potten as zijn veranderd, ik weet het net zomin als u. Dit is geen verhaal, dit is uit het leven gegrepen.

Goed, ik hoop dat u me hebt begrepen. Dat u, telkens als tijdens het lezen van de komende bladzij-

den de gedachte bij u opkomt: dit is ongeloofwaardig, dit zou nooit echt gebeurd kunnen zijn, uzelf zult voorhouden: deze gedachte komt bij me op, juist omdat wat ik lees echt is gebeurd, juist omdat het waar is.

## 2

Ik zou natuurlijk zo kunnen beginnen: 'Ik was een kind, dartel als een lam, en ik meende dat de wereld waarin mijn dartelen zich voltrok net zo onschuldig was als ikzelf. Toen maakte de witte bal waar ik mee speelde een onverwachte beweging. Een uitgelaten dartelsprong, dwars door het raam van de keukendeur: op hetzelfde moment was het raam niet langer een raam, maar een omlaag kletterende glaslawine. Door de plotse-linge verdwijning van het glas veranderden de keuken en de hal daarachter in iets wat ik kende

uit mijn kinderboeken, namelijk een *geheimzinnige gang*, die erom vroeg gevuld te worden. De draak die even later, na haastige bonkbonkstappen op de trap, aan het einde van de gang verscheen en briesend op me afkwam, die draak was mijn moeder.'

Dat het bovenstaande waar is, valt niet te ontkennen, maar ook ligt het heel ver achter me. Ik bedoel: als ik dit het begin zou laten zijn, zou het heel lang kunnen duren voor ik ben aangekomen bij *nu*. *Nu* buigt zich over me heen en schreeuwt, tenminste, die indruk heb ik, schreeuwt me toe: 'Zo veel tijd heb je niet meer! Houd het kort!'

Daarom begin ik aanzienlijk dichterbij *nu*. Zo:

's Avonds, buiten de eerste schimmen van de schemering, zaten wij, dat wil zeggen, Marleen (beeldschone, innig geliefde vrouw van mij, ja, van mij! van mij!), Marion (dochter, bijna zestien inmiddels, rank als een ree, ook zo innig geliefd), Bart (-je, zes, geliefd idem, veilig ingekapseld in dat jongensparadijs dat zo omstreeks je vierde vaste vormen heeft aangenomen en waarin de